

TAKASBANK

**SN.GENEL MÜDÜR, PARA ve SERMAYE PİYASALARI YÖNETİCİLERİNİN
DİKKATLERİNE**

**Genel Mektup: 287
Operasyon Müdürlüğü**

İstanbul,27/03/2001

Değerli Üyemiz, Ortaklarımız,

KONU: Piyasalararası Mahsup İşlemlerinde ve Yatırım Fon/Ortaklık Bilgi Giriş Ekranlarında yapılan değişiklikler hk.

A-Piyasalararası Mahsup İşlemlerinde Yapılan Değişiklikler:

İMKB Hisse Senetleri Piyasası, İMKB Tahvil ve Bono Piyasası ile Takasbank Para Piyasası takas işlemlerinin Bankamız nezdinde yapılması nedeniyle aracı kuruluşlara tanınan piyasalararası mahsup imkanı mevcut sistemde Bankamıza verilen yazılı talimatlar ile manuel olarak gerçekleştirilmektedir. Ancak üyelerimizin kullanımına sunulacak yeni versiyon yazılım ile, mahsup işlemlerinin tam otomasyonu sağlanmış olacaktır. Yükümlülüklerin mahsup yoluyla yerine getirilmesi için üye ekranlarından Takasbank sistemine elektronik ortamda tanımlama yapılacaktır. Bu tanımlama ile, mahsup işlemleri takas alacaklarının ilgili hesaplara aktarılmasını takiben otomatik olarak gerçekleştirilecektir. Ana hatlarıyla aşağıda açıklanan değişikliklerle ilgili detay bilgileri ekte (EK:1) sunulmuştur;

- Mahsup işlemleri için zorunlu durumlar dışında yazılı talimat kabul edilmeyecektir.
- Mahsup işlemleri, Bankacılık Üye Menüsü'nde ("menü 4.1") mahsup ekranı kullanılarak Takasbank sistemine elektronik ortamda tanımlanacaktır.
- Mahsup işlemleri sisteme tanımlandığı gün için geçerli olacaktır. Aynı gün tamamlanamayan işlemler ertesi gün geçersiz sayılacaktır.
- Mahsup işlemlerinin son kabul saatlerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Mevcut sistemde geçerli olan saatler dışında mahsup işlemlerinin sisteme tanımlanması mümkün olmayacaktır.
- İMKB Hisse Senetleri Piyasası'na olan nakit yükümlülüklerinin mahsup yoluyla yerine getirilmesi ya da İMKB Hisse Senetleri Piyasası işlemlerinden doğan nakit alacakların başka bir piyasa borcuna mahsup edilmesine ilişkin işlemler sisteme tanımlanırken alacak veya borç kontrolü sistem tarafından yapılacaktır. İMKB Hisse Senetleri Piyasası işlemlerinden doğan nakit borç/alacak tutarı sisteme giriş yapılan tutardan küçük ise tanımlama yapılmasına izin verilmeyecektir.

- İMKB Tahvil ve Bono Piyasası ve Takasbank Para Piyasası işlemlerinden doğan borç ve alacak tutarları mahsup tanımlama saatleri itibariyle kesinleşmediğinden, tanımlama esnasında tutar kontrolü yapılamayacaktır. Bu nedenle, üyenin alacağından daha fazla mahsup tutarı girmesi durumunda, sadece alacak tutarı kadar mahsup işlemi gerçekleştirilecektir. Mahsup tutarının alacaktan daha fazla olması nedeniyle yükümlülük zamanında yerine getirilmemiş ise, temerrüt durumu ortaya çıkacaktır.
- Mahsup işlemlerinin sisteme tanımlanmasında, işlemlerin gerçekleşme sırasını belirlemek için öncelik girilmesi gerekmektedir. Öncelik sırası 1-4 arası değişebilir. Önceliği 1 olan mahsup işlemi ilk önce gerçekleştirilecek işlem olacaktır. Sistemde 1 önceliği ödünç menkul kıymet işlemleri için otomatik olarak kullanılacağından, üyelerin tanımlayacağı öncelikler 2-4 arasında olacaktır.
- Üyelerimiz, ödünç istedikleri hisse senedinin piyasa değerinin %100'lük kısmı kadar olan nakit teminatın tamamını veya bir kısmını hisse senedi takasından olan nakit alacaklarından tamamlamak isterlerse, bu taleplerini Bankamız'a gönderdikleri Ödünç Menkul Kıymet Alma Formları'nda belirtecekler ancak bu tutarları "Mahsup" ekranından tanımlamayacaklardır.
- Üyelerimizin Ödünç Menkul Kıymet (ÖMK) teminatı olarak mahsup yolu ile vermek istedikleri nakit tutarlar için, üyenin hisse senedi takası nakit alacağının uygun olması halinde (o anki hisse senedi nakit takas alacakları ile gerçekleşmemiş mahsup talimatları arasındaki farkın mahsup yolu ile vermek istediği ÖMK nakit teminatından büyük veya eşit olması durumu), ödünç alma talebi işleme alındığı anda sistem tarafından otomatik olarak bir mahsup talimatı yaratılacak ve bu talimatın önceliği "1" olacaktır. Bunun dışında sisteme 1 öncelikli talimat tanımlanamayacaktır.
- ÖMK işlemleri için yaratılmış olan mahsup talimatının değiştirilmesi mümkün değildir.
- Mahsup talimatının belirtilen süreler içerisinde sistemde tanımlanmasından sonra, üye hesabına aktarılacak ilk nakit takas alacağından başlayarak mahsup işlemleri gerçekleştirilmeye başlanacaktır.
- Üyenin, İMKB Hisse Senetleri Piyasası ve İMKB Tahvil ve Bono Piyasası'ndan, başka üyelerin yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle nakit alacağını alamaması durumunda, mahsup işlemi gerçekleştiremeyeceğinden, borçlu olunan piyasada borçlu üyenin yükümlülüğünü kendi imkanlarıyla yerine getirmesi gerekmektedir.

B-Yatırım Fon/Ortaklıkları Bilgi Girişi ile İlgili Değişiklikler:

Sermaye Piyasası Kurulu'nun almış olduğu karar uyarınca, yatırım fon/ortaklıklarına ilişkin gözetim ve izleme çalışmaları çerçevesinde, yatırım fon/ortaklıkları ile ilgili bazı bilgilerin Bankamıza bildirilmesi gerekmektedir.

Mevcut uygulamada yatırım fon/ortaklıklarına ilişkin bilgiler işlemlerden sonraki iş günü (T+1) gününde saat 09:00-12:00 ve saat 13:00-17:00 arasında Bankamıza bildirilmektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun izleme çalışmalarını genişletme amacıyla almış olduğu son karar doğrultusunda, **yatırım fon/ortaklıkları bildirim işlemlerinin işlem günü yapılması gerekmektedir.** 02.04.2001 tarihinden itibaren, fon/ortaklıklara ilişkin yapılan bildirimlerin işlem gününde saat 21:00'a kadar tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca, yatırım fon ve ortaklıkları adına Takasbank Para Piyasası'nda gerçekleştirilen işlemlerin de Bankamıza bildirilmesi yeni yazılım ile mümkün olacaktır.

MBS 3.27 yazılımı ile;

- Fon/Ortaklık Şirket bilgileri ve Portföy Dağılım Bilgileri'nin girişinde değerlendirme tarihi güncel tarihle aynı olacaktır. Böylece işlemler, işlem gününde (T) Bankamıza bildirilmiş olacaktır.
- Girişler işlem gününde 13:00-18:00 ve 18:05-21:00 saatleri arasında gerçekleştirilebilecektir.
- Fon Bilgileri Giriş Ekranı'na "**Borsa Para Piyasası**" kolonu eklenmiştir. Bu kolona Fon/Ortaklıklar adına Borsa Para Piyasası'nda gerçekleştirilen işlemlerin toplam değeri girilecektir.
- Fon Bilgileri Giriş Ekranı'na "Güncelleme Tarihi" kolonu eklenmiştir. Bu kolon bilgi girişinin hangi tarihte yapıldığını gösterecektir. Sistem tarafından verilecektir. Geçmişe dönük bilgiler üzerinde bir değişiklik gerçekleştirildiğinde en son güncelleme tarihini gösterecektir.

Üyelerimizin yukarıda belirtilen noktaları dikkate alarak Bankamıza günlük olarak bildirimde bulunmaları zorunludur.

Ayrıca, bilindiği gibi Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri VII, No: 10 "Yatırım Fonları'na İlişkin Esaslar Tebliği'ne göre yatırım fonları adına yapılan işlemlerin günlük olarak hesaplara yansıtılması gerekmektedir. Ancak zaman zaman üyelerimizin yatırım fonları adına alış yaptıkları menkul kıymetleri zamanında yatırım fonları saklama hesaplarına aktarmadıkları gözlenmektedir. Böylece hem Tebliğ'in âmir hükmü yerine getirilmemiş olmakta, hem de fon portföy değeri hesaplamasında önemli farklar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle işlemlerin günlük olarak yapılmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, sisteme veri girişi sırasında yapılan hatalar da aynı şekilde farklar yarattığından veri girişinde gerekli özenin gösterilmesi zorunludur.

Piyasalararası mahsup işlemlerindeki değişiklikler ile Yatırım Fon/Ortaklıkları Bilgileri Girişi ile ilgili değişiklikler 02.04.2001 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. **02.04.2001 tarihinde üyelerimizin geçiş günü olması nedeniyle, hem 30.03.2001 değerlendirme tarihli hem de 02.04.2001 değerlendirme tarihli bilgilerin girişini yapmaları gerekmektedir.**

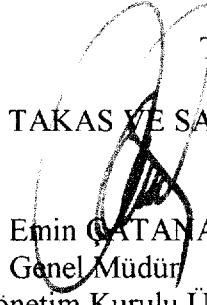
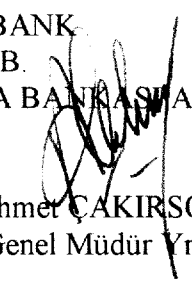
Mevcut sistemde Bankamıza gönderilen yazılı talimatlarla gerçekleştirilen mahsup işlemlerinin elektronik ortama taşınması nedeniyle, üyelerimizin daha önce imzaladıkları “Nakit, Kıymet, Teminat ve Şartlı Virman Taahhütnamesi”ne piyasalararası mahsup işlemleri de eklenmiştir. Üyelerimizin ekte(Ek:2) sunulan yeni taahhütname örneğini imzalayarak (Taahhütname imzalamaya yetkili kişilerce) en geç 02.04.2001 tarihine kadar Takasbank Operasyon Merkezi’ne teslim etmeleri gerekmektedir.

Üyelerimizin yeni yazılımı sistemlerine **28-31.03.2001** tarihleri arasında yükle programı aracılığı ile veya internetten www.takasbank.com.tr adresinden “Mahsup ve Yat.Fon.Rev.” seçeneğini seçerek aktarmaları gerekmektedir. (Hafta sonu da internet üzerinden yeni yazılımın yüklenmesi mümkündür.) Yükleme işleminde iki ikon yaratılacaktır. (MBS işlemleri için MBS3.27 ve Bankacılık Menüsü için Menü4.1)

02.04.2001 tarihinden itibaren Bankacılık ve MBS sisteminde, eski yazılımlar üzerinden işlem gerçekleştirmek mümkün olmayacağından, temerrüt durumu ile karşılaşılması için aktarımın zamanında yapılması konusunda gereken duyarlılığın gösterilmesini ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

TAKASBANK
İ.M.K.B.
TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

 Emin ÇATANA Genel Müdür Yönetim Kurulu Üyesi	 Ahmet ÇAKIRSOY Genel Müdür Yrd.

EK:1- Mahsup İşlemleri ile ilgili değişiklikler

EK:2-“Nakit,Kıymet,Teminat ve Şartlı Virman Taahhütnamesi” örneği

MAHSUP İŞLEMLERİ

Üye Menü 4.1 yazılımında “Mahsup” seçeneği eklenmiş ve mahsup işlemleri de “Talimat Oluşturma” ve “Talimat İzleme” olarak ikiye ayrılmıştır.

1- Mahsup Talimatları Giriş/Değişiklik/Onay/İptal Ekranı

[illegible]

Üyeler, İMKB Hisse Senetleri Piyasası, İMKB Tahvil ve Bono Piyasası ve Takasbank Borsa Para Piyasası arasında gerçekleştirecekleri mahsup işlemlerini Bankacılık üye menüsü altındaki “**Mahsup Menüsünden**” yukarıda prototipi bulunan ekranı kullanarak tanımlayabileceklerdir.

a-Yeni bir mahsup işlemini tanımlayabilmek için;

- “Yeni” butonuna basılarak ekranda kayıt girişi için satır açılması sağlanır.
- “Alacaklı Piyasa” kolonuna gelindiğinde seçim penceresi açılır ve üye hangi piyasadan mahsup talimatı vermek istediğini seçer.
- “Borçlu Piyasa” kolonuna gelindiğinde seçim penceresi açılır ve üye, hangi piyasaya mahsup tanımlamak istediğini açılan pencereden seçim yaparak tanımlar.

- “Öncelik”kolonu, üyenin nakit alacaklarının piyasa bazında öncelikle hangi mahsup işleminde kullanılacağını belirtmek için kullanılacaktır. 1 önceliği Ödünç Menkul Kıymet teminatları için ayrılmıştır. Bu nedenle üyeler, 2 den başlayarak öncelik belirtebileceklerdir.
- “Tutar” kolonuna üyenin alacağından mahsup etmek istediği tutar bilgisi girilir.İMKB Hisse Senetleri Piyasası’nın seçildiği mahsup işlemlerinde alacak veya borç olmasına göre tutar kontrolü yapılır. Bu durumda, üye İMKB Hisse Senetleri Piyasası’ndan olan alacağını İMKB Tahvil ve Bono Piyasası’ndan veya Takasbank Para Piyasası’ndan olan borcuna mahsup etmek istediğinde girebileceği en yüksek tutar İMKB Hisse Senetleri Piyasası’ndan olan ve hesabına henüz aktarılmamış nakit takas alacağı tutarı kadardır. Diğer piyasalardan olan alacaklarını İMKB Hisse Senetleri Piyasası’ndan doğan borcuna mahsup etmek istediğinde ise girilecek tutar en fazla bu piyasada kalan borcu kadar olabilecektir.
- Tutar girildikten sonra “Onay”butonuna basılarak mahsup tanımlama işlemi tamamlanır.

Ekranda bulunan diğer kolonlar da, daha önce tanımlanmış olan mahsup işlemlerinin gerçekleşen tutarı, işlemin gerçekleşmeyen kısmı (kalan tutar) ve kaydın durumunu gösterir. (Onaylanmış kayıt ya da iptal edilmiş kayıt)

Girişte yapılacak kontroller;

- Mahsup tanımlama kabul saatleri arasında olup olmadığı kontrol edilecektir.
- Alacaklı Piyasa ile Borçlu Piyasa aynı olamaz.
- Önceliği aynı olan ikinci bir tanımlama yapılamaz.
- Giriş işlemi sırasında tanımlanan alacaklı piyasa, daha önce girilmiş olan talimatlarda borçlu piyasa ise, tanımlama onaylanamaz.
- Giriş işlemi sırasında tanımlanan borçlu piyasa, daha önce girilmiş olan talimatlarda alacaklı piyasa ise, tanımlama onaylanamaz.
- Takasbank’ın belirlediği öncelikler girişte otomatik gelir ve üye tarafından değiştirilemez.
- Girişi yapılan işlemde borçlu ya da alacaklı piyasa İMKB Hisse Senetleri Piyasası ise giriş işlemi esnasında borç ya da alacak kontrolü yapılır. Örneğin, İMKB Hisse Senetleri Piyasası’na olan nakit borcunu İMKB Tahvil ve Bono Piyasası’ndan olan alacağından mahsup yapmak isteyen bir üyenin, girebileceği mahsup işlem tutarı en fazla İMKB Hisse Senetleri Piyasası borcu kadar olabilir.
- Aynı piyasa için birden fazla mahsup tanımlaması yapılamaz.

b-Mevcut Bir Tanımlama Üzerinde Değişiklik Yapılması;

- Giriş işlemi yapılmış olan bir mahsup talimatı üzerinde, mahsup başlangıç ve bitiş saatleri arasında olmak kaydıyla (işlemin henüz gerçekleşmeyen kısmı için) değişiklik yapılabilir. Eğer bu saatler dışında işlem üzerinde değişiklik yapılmak isteniyorsa tutar kontrolü yapılır. Tutar, mahsup başlangıç ve bitiş saatleri arasında

tanımlanmış olan tutarı aşamaz. Mahsup yapılacak tutar düşürülebilir, ancak artırılmaz. İşlemin bir kısmı gerçekleşmiş ise aynı şekilde gerçekleşmeyen tutardan daha büyük bir değer girilemez. Borçlu veya alacaklı piyasa Takasbank Borsa Para Piyasası ise tanımlamada değişiklik yapılması istenildiğinde takas işlemlerinin başlayıp başlamadığı kontrol edilir. Eğer Takasbank Borsa Para Piyasası takas işlemleri başlamış ise işlem üzerinde değişiklik yapılmasına izin verilmez.

c-Mevcut Bir Tanımlamayı Silmek;

Onaylanmış kayıtlar kaydın çift klikle seçilmesinden sonra bu ekrandan “sil” butonuna basılarak iptal edilebilir.

Ancak seçilen kayıta, borçlu piyasa "**Ödünç Menkul Kıymet Teminatı**" ise, iptal işlemi yapılamaz.

Alacaklı piyasa veya borçlu piyasa Borsa Para Piyasası olan kayıtlar için, Borsa Para Piyasası takas işlemlerinin başlayıp başlamadığı kontrol edilir. Takas işlemleri başlamış ise talimatın iptal edilmesine izin verilmez.

Eğer, mahsup talimatı kısmi gerçekleşmiş ise; kalan tutar için iptal işlemi gerçekleşir. İptal edilen mahsup talimatları bu ekranda görüntülenmez. Talimat izleme ekranından izlenebilir.

2-Talimat İzleme;

Sisteme güncel tarihte girilmiş olan kayıtlar bu ekrandan takip edilebilir ve yazıcıdan döküm alınabilir.

NAKİT, KIYMET, TEMİNAT VE ŞARTLI VİRMAN TAAHHÜTNAMESİ

İşbu taahhütname, ...
 adresinde faaliyet gösteren, ... İ.M.K.B. üyesi
 (isim) tarafından, TAKASBANK-İ.M.K.B. Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ye,
 (Bundan böyle Takasbank olarak anılacaktır), işyerindeki terminallerinden, Takasbank nezdinde
 havuz hesabında bulunan kıymetleri ya da cari hesabında bulunan nakitleri, piyasalar arası
 mahsup işlemleri de dahil olmak üzere, Takasbank'a ait hesaplara, Takasbank nezdindeki
 kendisine ait diğer hesaplara veya başka bir üyeye ait hesaba, Takasbank tarafından verilecek
 şifre ve kodu kullanarak virman işlemlerinin yapılmasına ilişkin olarak verilmiştir.
 Bu çerçevede:

- 1)Yazılı talimat olmaksızın, hesabımızı azaltıcı, diğer hesabı arttırıcı virman işlemlerini Takasbank'ın vereceği kod ve şifreleri kullanarak yapacağımızı, şartlı virman işlemlerinde virmana konu kıymetlerin karşılığı olan TL. tutarını belirteceğimizi,
- 2)Takasbank tarafından Şirketimize verilecek kod ve şifrelerle yapılan işlemlere hiç bir itiraz hakkımızın olmayacağını, bu kod ve şifreleri ilgisinden başka kimseye vermeyeceğimizi, kullandırmayacağımızı, bu bilgilerin 3. kişilerce öğrenilmesi halinde, bunu yazılı olarak, en seri şekilde Takasbank'a bildireceğimizi, bu süre içinde yapılacak işlemlerin Şirketimiz tarafından yapılmış sayılacağını ve bu işlemlerden Takasbank'ın sorumlu tutulmayacağını, her türlü sorumluluğun tarafımıza ait olacağını,
- 3)Kasıt ya da ağır ihmâl dışında, teknik arıza ve her türlü mücbir hal veya yargı ya da yetkili idari kuruluşların kararları ile başka sebepler nedeniyle işlemlerin gerçekleşmemesi halinde Takasbank'ın sorumlu tutulmayacağını,
- 4)Virman yapılan üye ile aramızda çıkabilecek ihtilaflarda Takasbank'ın taraf olmayacağını, doğabilecek her türlü zararı yalnız ilgili aracı kuruluştan talep edeceğimizi,
- 5)Yapılacak işlemlerde, Takasbank tarafından önceden duyurulmuş, yayınlanmış bulunan tüm kurallara (yönetmelik, genel mektup gibi) aynen uyacağımızı, Takasbank'ın her türlü değiştirici, düzenleyici yetkiye sahip olduğunu ve bu yetkilerin kullanılmasına hiç bir itiraz hakkımızın bulunmadığını,
- 6)Yapılan işlemin Takasbank kayıtları ile kanıtlanacağını, Takasbank'ın kayıtlarının kesin delil sayılacağını, bu kayıtların bağlayıcılığı sebebiyle borç altına girebileceğimizi, bu taahhüdümüzün Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 287. maddesine göre münhasır delil sözleşmesi niteliğinde bulunduğunu,
- 7)İhtilafların çözümünde İstanbul Mahkemeleri ve İcra Dairelerinin yetkili olduğunu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

Kurum Ünvanı**Tarih ve Damga Pulu****Kaşe Yetkili İsim ve İmzalar**